

ОКРЕМІ ПИТАННЯ МОДЕРНІЗАЦІЇ СИСТЕМИ СОЦІАЛЬНОЇ ПІДТРИМКИ НАСЕЛЕННЯ

Яригіна Є. П.

*Національний юридичний університет
імені Ярослава Мудрого,
к.ю.н., асистент кафедри трудового права*

XXI ст. сміливо можна назвати епохою якісних змін і перетворень в усіх сферах життєдіяльності, в тому числі і в практиці соціального захисту населення. Пануючі тенденції можна об'єднати в такі основні групи, як демократизація суспільного життя, оновлення системної парадигми розвитку, поява ЄС, глобалізація, демографічні проблеми тощо.

Одним із засобів забезпечення соціальної безпеки особистості, попередження соціальних ризиків виступає соціальний захист населення. Аналіз світового досвіду підтверджує, що моделі соціальної політики й соціального захисту населення визначаються економічною системою, політикою, соціальними цілями, орієнтацією держави на забезпечення якості життя, а також стабільності і прозорості системи.

Міністерство соціальної політики України розробило План заходів з імплементації Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом – з іншої сторони, який містить комплекс тактичних заходів, вжиття яких сприятиме посиленню соціального захисту, що включає: модернізацію системи соціального страхування з метою підвищення ефективності управління, вдосконалення механізму призначення страхових виплат, забезпечення фінансової стабільності фондів соціального страхування; реформування інтернатних закладів для дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування; профілактику й попередження підліткової злочинності, потрапляння у складні життєві обставини шляхом утворення й організації діяльності центрів соціальної підтримки дітей та сімей в адміністративно-територіальних одиницях України; забезпечення житлом дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, та осіб з їх числа, вирішення соціально-економічної проблеми щодо забезпечення житлом осіб зазначеної категорії; зростання кількості дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування, яким вдалося забезпечити сімейні форми виховання і зменшення, навіть недопущення, влаштування

посиротілих дітей до інтернатних закладів; вжиття заходів щодо посилення адресності надання пільг, тобто запровадження механізмів надання пільг окремим категоріям громадян за соціальною ознакою з урахуванням їх доходів; реалізацію пілотного проекту Світового банку «Модернізація системи соціальної підтримки населення» щодо залучення до зайнятості непрацюючих працездатних одержувачів допомоги малозабезпеченим сім'ям; вивчення й аналіз міжнародного досвіду (держав-членів ЄС) щодо запровадження методів вимірювання інвестиційного ризику, процесів управління ризиком і розподілу стратегічних активів, забезпечення фінансової стабільності пенсійної системи; опрацювання змін до законодавства задля вдосконалення сфери пенсійного забезпечення [1].

Завдяки спільним зусиллям країн – членів ЄС на шляху подолання бідності й вирівнювання рівня життя громадян останнім часом спостерігається постійна позитивна динаміка зниження рівня бідності в цих країнах. До того ж міжнародні фінансові організації відіграють важливу роль у розвитку і підтримці систем соціального захисту, хоча в різних країнах, враховуючи національну специфіку, ступінь впливу, звісно, неоднаковий. Так, для України Європейський Союз є одним з найважливіших партнерів. Підтримка охоплює регулювання міграції і розвиток некомерційних послуг, а також збільшення кількості неурядових організацій, які могли б забезпечувати соціальний захист разом із місцевими урядами. Більше однієї третини недержавного соціального захисту в Україні залежить від міжнародних грошових пожертвувань.

Головними завданнями соціальної безпеки у соціальній сфері виступають: 1) визначення видів соціального забезпечення, які необхідно надати певним верствам населення; 2) розподіл соціальних благ за принципом соціальної справедливості; 3) створення умов для підвищення соціально-економічної активності населення, застосування сучасних мотиваційних і стимулюючих механізмів високопродуктивної праці; 4) забезпечення достатнього життєвого рівня кожної людини; 5) створення необхідних умов доступу до об'єктів соціальної інфраструктури; 6) здійснення моніторингу за динамікою соціальної міграції і соціальною структурою суспільства для розробки і вжиття заходів щодо збереження соціальної стабільності; 7) забезпечення доступності медичної і медико-санітарної допомоги, санітарно-епідеміологічного добробуту населення; 8) захист громадян як споживачів [2; с. 34].

Отже, Україна робить перші кроки в напрямі формування соці-

альної держави через реформування системи соціального захисту. З огляду на це слід впорядкувати законодавчо-правову базу, розробити й прийняти низку законодавчих актів, відповідно до яких буде врегульовано основні спірні моменти.

Таким чином, забезпечення соціальної безпеки має бути спрямоване насамперед на недопущення непоправних соціальних руйнувань або таких негативних наслідків, що потребують для свого відновлення дуже великих зусиль і тривалого часу. Доцільно розробити механізм забезпечення соціальної безпеки, впровадити науково обґрунтовану систему її оцінки й виміру.

---

1. Employment and Social Developments in Europe 2012 – frequently asked questions. Retrieved from http://europa.eu/rapid/press-release_MEMO-13-1_en.htm?locale=FR

2. Соціальна безпека як інститут права соціального захисту населення / Б. І. Сташків // Актуальні проблеми держави і права. – 2007. – Вип. 30. – С. 32–36.